

Doniyor Kitobi — O‘ttiz yettinchi qism

Asliy Haqiqatlarni Tiklash: Uilyam Millerning Tushini va Oxirgi Kunlardagi Bashoratli Qayta Uyg‘onishni Ochiqlash

Jeff Pippenger

2024-01-01

Uilyam Millerning tushi Early Writings kitobiga joylashtirilgan bo‘lib, shu sababli haqiqat Kalomini to‘g‘ri taqsimlashga intiluvchi talaba tomonidan amalga oshirilishi lozim bo‘lgan o‘sha bir xil payg‘ambarlik tahlili va tatbiqiga bo‘ysunadi. Bu tush yillar davomida Future for America tomonidan ko‘p marotaba taqdim etib kelingan, ammo bu yerda biz uni 1798-yilda “oxirzamon vaqti”da ochilgan “bilimning ortishi” tadqiqotiga kiritmoqdamiz. Tush orttirilgan bilimni ifodalagan xabarning tarixiga taalluqlidir. U birinchi va uchinchi farishtalarning xabarlari harakatlari o‘rtasidagi bog‘liqlikni tasvirlaydi.

Uilyam Millerning tushi uning ishini aniqlab beradi, va uning ishi qadimgi Isroilning boshida Musoning ishi bilan timsollangan edi. Oxirgi kunlarda Miller tushining bajo bo‘lishi esa qadimgi Isroilning oxirgi kunlarida Masihning ishi bilan timsollangan edi. Qadimgi Isroilning yakunida Masih ado etgan ish, ruhiy Isroilning oxirgi kunlarida Masih ado etadigan ishni ifodalagan. Millerning tushida oxirgi kunlarda ado etilgan ish “Kir cho‘tkasi tutgan odam” tomonidan bajariladigan ish sifatida tasvirlangan. Millerning tushini oxirgi kunlarda Yarim Tun Faryodining bajo bo‘lishi haqidagi bashorat sifatida tan olish nihoyatda muhimdir. Shuningdek, ularning oxirgi kunlarida Masihning qadimgi Isroil uchun qilgan ishi Millerning tushidagi “Kir cho‘tkasi tutgan odam”ning ishini timsollaganini tan olish ham nihoyatda muhimdir.

Masihning ishining e‘tiborga loyiq jihatlaridan biri shundaki, U Muso zamonidan beri ko‘milgan haqiqatlarni nafaqat ochib berdi, balki Masih ayni paytda o‘sha asl haqiqatlarni ulug‘ladi ham. Shu orqali U shunday bir namunani ko‘rsatdiki, oxirgi kunlarda Xudoning xalqi Millerning tushini amalga oshirganda, Millerning xizmati orqali qaror toptirilgan haqiqatlar o‘zlarining dastlabki tushunchasidan ham kengaytiriladi.

“Najotkor zamonida yahudiylar haqiqatning qimmatbaho javohirlarini an‘ana va afsonalar chiqindilari bilan shu qadar ko‘mib tashlagan edilarki, rostni yolg‘ondan ajratib bo‘lmay qolgan edi. Najotkor xurofot va uzoq vaqt asrab-avaylab kelingan xatolar chiqindilarini olib tashlash, hamda Xudoning Kalomi javohirlarini haqiqat doirasiga joylashtirish uchun keldi. Agar Najotkor hozir bizga ham yahudiylarga kelganidek kelsa, nima qilar edi? U an‘ana va marosimlar chiqindilarini olib tashlashda shunga o‘xshash ishni qilishi kerak bo‘lar edi. U bu ishni qilganida, yahudiylar nihoyatda bezovta bo‘ldilar. Ular Xudoning asl haqiqatini ko‘zdan yo‘qotgan edilar, biroq Masih uni yana ko‘rinadigan qildi. Xudoning qimmatbaho haqiqatlarini xurofot va xatodan ozod qilish — bizning ishimizdir. Xushxabarda bizga qanday ulkan ish topshirilgan!” Review and Herald, 1889-yil 4-iyun.

Bugun chang cho‘tkali odam (Masih) Yahudo qabilasining Arsloni (Masih) yahudiylar zamonida amalga oshirganidek, “an‘ana va marosimlarning chiqindilarini tozalashda shunga o‘xshash bir

ishni” amalga oshirmoqda. Millerning tushida Xudoning Kalomi sandig‘ida mukammal tartib bilan joylashtirilgan haqiqatning qimmatbaho javohirlari chiqindi va qalbaki javohirlar bilan qoplanib qolgan edi. Bu javohirlar oxirgi kunlarning Yarim tun nidosi davrida chiqindilar orasidan chiqarilib, yana Xudoning Kalomining kattaroq sandig‘iga qaytarib joylashtirilishi kerak edi, chunki Miller kattaroq sandiqdagi tiklangan javohirlarga nazar solganida, u “nihoyatda quvonib qichqirdi va o‘sha qichqiriq” uni uyg‘otdi. Millerning tushi 1847-yilda, birinchi farishtaning Yarim tun nidosidan uch yil keyin sodir bo‘lgan, shuning uchun uning tushdagi uyg‘onishi oxirgi kunlarning Yarim tun nidosidir. O‘sha Yarim tun nidosi tubsizlikdan chiqqan mahluq tomonidan o‘ldirilgan va uch yarim kun davomida ko‘chada o‘lik yotgan, so‘ng o‘lik quruq suyaklar vodiysida birlashtirilib, keyin hayotga keltirilgan va undan so‘ng bayroq alomati sifatida ko‘tarilgan ikki guvoh tomonidan e‘lon qilinadi. Millerning tushi o‘sha ko‘chada va u “o‘z xonasi” deb ta’riflaydigan ayni o‘sha vodiya bajo bo‘ladi.

Millerchilar tarixida, Miller Adventizmning dastlabki haqiqatlarini o‘rnatish uchun Rabbiy tomonidan qo‘llanildi, biroq uning tushida vaqt o‘tishi bilan o‘sha haqiqatlar ko‘milib qolishi ko‘rsatib berilgan edi. An‘ana va urf-odatlar chiqindisini chetga surib tashlash hodisasi qadimgi Isroilning oxirida Masih amalga oshirgan ishdir, va shu tariqa U Uilyam Miller tushining yakuniy bajo bo‘lishini oldindan namoyon etdi.

Yahudiylar “Xudoning asl haqiqatini” ko‘zdan qochirgan edilar, biroq Masih uni yana ko‘rinishga keltirdi va Uning ishini “bizning ishimiz” deb belgiladi. Bizning ishimiz “Xudoning qimmatli haqiqatlarini xurofot va xatodan ozod qilish”dir. Uilyam Millerning tushi asl haqiqatlarning kashf etilishi, taqdim etilishi va rad qilinishi, hamda qayta tiklanishini ko‘rsatadi. Qayta tiklash ishini amalga oshirish uchun Masih haqiqatni “haqiqatning tuzilmasi” ichiga joylashtirdi. Uilyam Miller uchun “haqiqatning tuzilmasi” butparastlik va papalikning vayron qiluvchi ikki kuchi haqidagi tushunchasi edi. So‘nggi kunlarda “haqiqatning tuzilmasi” ajdarho, hayvon va soxta payg‘ambarning vayron qiluvchi uch kuchidir.

“Masih haqiqiy dinni namoyon etish va insonlarning qalbi hamda xatti-harakatlarini boshqarishi lozim bo‘lgan tamoyillarni yuksaltirish uchun dunyoga kelganida, yolg‘on shunday chuqur ildiz otgan ediki, shuncha buyuk nurga ega bo‘lganlar endi nurni anglamas, an‘anani haqiqat uchun topshirishga esa hech qanday moyillik ko‘rsatmas edilar. Ular samoviy Ustozni rad etdilar, o‘z urf-odatlari va ixtirolarini saqlab qolish uchun ulug‘vorlik Rabbiysini xochga mixladilar. Xuddi o‘sha ruh bugun ham dunyoda namoyon bo‘lmoqda. Odamlar haqiqatni tekshirishdan bosh tortadilar, toki ularning an‘analari bezovta qilinmasin va narsalarning yangi tartibi joriy etilmasin. Insoniyatda adashishga doimiy moyillik bor, va odamlar tabiatan insoniy g‘oyalar hamda bilimni nihoyatda ulug‘lashga moyildirlar, holbuki ilohiy va abadiy bo‘lgan narsa na idrok etiladi, na qadrlanadi.” Counsels on Sabbath School Work, 47.

Agar Masih bugun dunyoga kelganida, U haqiqat o‘rniga an‘anani qo‘ygan insoniy g‘oyalar va bilimni ulug‘lashning “aynan o‘sha ruhini” topgan bo‘lar edi. Millerning tushida, oxirgi kunlarda, Masih xuddi o‘sha ishni amalga oshirish uchun chang supuruvchi odam sifatida keladi. Uning chang supuruvchi odam sifatidagi ishi tamom bo‘lgach, asl javohirlar Miller bilan ifodalangan ikki

guvoh sifatida baland nido hayqirig'i ostida uyg'onganda, quyoshdan o'n baravar yorqinroq porlaydi.

Millerga berilgan haqiqatning asosiy tuzilmasi vayron qiluvchi ikki kuchning bashoratli tuzilmasi edi, Future for America ga berilgan haqiqatning asosiy tuzilmasi esa vayron qiluvchi uch kuchning bashoratli tuzilmasidir. Sandiqqa biriktirilgan "kalit" muhrdan yechilib, Millerga, undan keyin esa Future for America ga berilgan o'sha alohida uslubi edi.

"Masihning kunlarida bilimning kaliti Eski Ahd Muqaddas Yozuvlaridagi hikmat xazinasini ochish uchun uni qo'llarida tutishlari lozim bo'lganlar tomonidan olib qo'yilgan edi. Ravvinlar va muallimlar osmon shohligining eshigini kambag'allar va azob chekayotganlar uchun amalda berkitib qo'yib, ularni halok bo'lishga tashlab qo'ygan edilar. O'z ta'limotlarida Masih ularning oldiga bir vaqtning o'zida ko'p narsalarni keltirmadi, toki ularning ongini chalg'itib yubormasin. U har bir nuqtani ravshan va aniq qildi. Bashoratlardagi eski va tanish haqiqatlarni, agar ular g'oyalarni singdirish maqsadiga xizmat qilsa, takrorlashni U mensimadi."

"Masih qadimiy haqiqat gavharlarining barchasining ibtidochisi edi. Dushmanning faoliyati tufayli bu haqiqatlar o'z joyidan surib tashlangan edi. Ular o'zlarining haqiqiy o'rnidan uzib qo'yilib, xato ta'limot qolipiga joylashtirilgan edi. Masihning ishi esa qimmatbaho gavharlarni haqiqat qolipida qayta o'rniga keltirish va mustahkamlashdan iborat edi. Dunyoni barakali qilish uchun Uning O'zi tomonidan berilgan haqiqat tamoyillari Shaytonning vositachiligi orqali ko'mib tashlangan va go'yo yo'q bo'lib ketgandek bo'lib qolgan edi. Masih ularni xatolik xarobalari orasidan qutqarib oldi, ularga yangi, hayotbaxsh qudrat berdi va ularga qimmatbaho javohirlar kabi porlashni hamda abadulabad sobit turishni buyurdi."

"Masihning O'zi bu qadimiy haqiqatlarning istalgan biridan eng kichik bir zarrani ham qarz olmasdan foydalana olar edi, chunki U ularning barchasining manbai edi. U ularni har bir avlodning ongi va tafakkuriga joylagan edi, va U bizning dunyomizga kelganida, o'lik holga kelib qolgan haqiqatlarni qayta tartibga soldi va ularga hayot bag'ishladi, kelajak avlodlar manfaati uchun ularni yanada ta'sirchan qildi. Haqiqatlarni vayronalar orasidan qutqarib olib, yana dunyoga ularning dastlabki yangiligi va qudratidan ham ortiq holda berish qudratiga ega bo'lgan Zot Iso Masih edi." Manuscript Releases, 13-jild, 240, 241.

So'nggi parcha ichida shuni qayd etish qiziqki, qadimgi Isroilning yakunida Masih qo'llagan kalit Eski Ahdni ochish uchun edi. Millerning metodologiyasi kaliti Eski va Yangi Ahdlarning sandig'ini ochdi, biroq oxirgi kunlarda, uning tushining yakunida, sandiq kattaroqdir. Oxirgi kunlardagi metodologiya kaliti nafaqat Eski va Yangi Ahdlarni, balki Bashorat Ruhini ham ochadi. Inoyat muddatining yopilishidan sal oldin Iso Masihning Vahiyining muhrdan yechilishi Yahudo qabilasining Arsloni tomonidan amalga oshiriladi; u Millerning tushida kir cho'tkali odam sifatida tasvirlangan. Opa Uayt kir cho'tkali odamning ishi inoyat muddatining yopilishidan sal oldin sodir bo'lishini ta'kidlaydi.

"Rabbiy menga 26-yanvar kuni bir manzara ko'rsatdi, uni endi bayon qilaman. Men Xudoning ba'zi xalqini nodon va mudroq holda ko'rdim; ular faqat yarim uyg'oq edilar va biz hozir yashayotgan zamonni anglamas edilar; hamda «kir cho'tkasi» bilan kelgan «odam» kirib

kelganini, ayrimlari esa supurib olib ketilish xavfi ostida ekanini ko'rdim. Men Isodan ularni qutqarishini, ularga yana ozgina muddat ayashini va ular o'zlarining dahshatli xavfini ko'rishlariga ijozat berishini iltijo qildim, toki ular abadiy kech bo'lishidan oldin tayyor bo'lsinlar. Farishta dedi: «Halokat qudratli bir bo'ron singari kelmoqda». Men farishtadan bu dunyoni sevgan, mol-mulklariga bog'lanib qolgan, ulardan uzilib, ularni yo'lda bo'lgan xabarchilarni tezlatish uchun qurbon qilishga rozi bo'lmagan kishilarga rahm qilib, ularni qutqarishini so'radim; chunki o'sha xabarchilar ruhiy oziq yetishmasligi sabab halok bo'layotgan och qo'ylarni boqishlari kerak edi.”

“Hozirgi haqiqatdan mahrum bo'lib halok bo'layotgan bechora jonlarni, hamda haqiqatga ishonishini da'vo qilgan ayrimlar esa Xudoning ishini olg'a surish uchun zarur vositalarni ushlab qolib, ularni o'lishiga yo'l qo'yayotganini ko'rganimda, bu manzara nihoyatda og'riqli edi, va men farishtadan uni mendan olib tashlashini iltijo qildim. Men ko'rdimki, Xudoning ishi ularning mol-mulkidan bir qismini talab qilganida, Iso huzuriga kelgan yigit singari, [Matthew 19:16–22.] ular qayg'u bilan ketar edilar; va tez orada toshib keluvchi qamchi o'tib, ularning bor-budini supurib ketadi, shunda yer yuzidagi mol-dunyoni qurbon qilib, osmonda xazina to'plash uchun juda kech bo'ladi.” Review and Herald, April 1, 1850.

“Bostirib keluvchi qamchi” yaqinda kelajak Yakshanba qonunining ramzidir, va Millerning tushidagi kir cho'tkasi bilan ishlovchi kishining ishi sinov muddati yopilishidan sal avval sodir bo'ladi. U xonani tozalab bo'lgach, qimmatbaho toshlarni yana kattaroq qutiga tashlaydi, va shunda ular quyoshdan o'n barobar yorqinroq porlaydilar. Doniyor va uch nafar sodiq yigit boshqalardan o'n barobar afzal deb topilgan edilar.

Shoh belgilagan kunlar nihoyasiga yetgach, xojalarning boshlig'i ularni Navuxadnazar huzuriga olib kirdi. Shoh ular bilan suhbatlashdi; va ularning barchasi orasida Doniyor, Xanoniyo, Mishoel va Azariyoga teng keladigani topilmadi; shu bois ular shoh huzurida xizmatda turdilar. Va shoh ulardan so'ragan donolik hamda fahm-farosatga oid har bir masalada, u ularni o'zining butun shohligidagi barcha sehrarlar va munajjimlardan o'n baravar afzal deb topdi. Doniyor 1:18–20.

“Oxirgi kunlar” Doniyor uchun Navuxadnazar hukm chiqargan sinov mezonini ifodalagan bo'lib, o'sha sinov oxirgi kunlardagi yakshanba qonunining timsolidir. Asliy va poydevor haqiqatlar oxirgi kunlarda qayta tiklanganda, ular ilk bor tan olingan paytdagidan o'n karra yorqinroq porlaydi. Haqiqatlar hamda o'sha haqiqatlarni oxirgi kunlarda tushunadigan donolar, Yarim tun nidosining takrori bo'lgan keyingi yomg'ir davrida o'n karra yorqinroq porlaydilar.

“Siz Rabbiyning kelishini haddan tashqari uzoqqa suryapsiz. Men oxirgi yomg'ir [yarim tun faryodi kabi] to'satdan va o'n karra qudrat bilan kelayotganini ko'rdim.” Spalding and Magan, 5.

Asl haqiqatlarning qayta tiklanishi “qator ustiga qator” bo'lgan kech yomg'ir metodologiyasining tatbiqi orqali amalga oshadi. Qayta tiklangach, asl haqiqatlar Miller ularga ilk bor nazar solgan paytdagidan “o'n karra” yorqinroq porlaydi. Asl haqiqatlarni qayta tiklash uchun metodologiya kalitidan foydalanadigan donolar, Bobilning metodologiyasini yeganlardan “o'n karra” afzalroq bo'lgan bir tajribaga ega bo'ladilar. Kir cho'tka tutgan odam tomonidan supurib tashlanadiganlar

esa, asl haqiqatni yopib qo'ygan urf-odatlar va an'analarga bog'lanib qolgan, hamda o'zlari yopishib olgan urf-odatlar va an'analarning xatolari bilan birga poklanib chiqarib tashlanadigan kishilardir.

Soxta ta'limot — butdir.

“Haqiqatni rad etib, odamlar uning Muallifini rad etadilar. Xudoning qonunini oyoq osti qilish orqali ular Qonun beruvchining hokimiyatini inkor etadilar. Yog'och yoki toshdan but yasash qanchalik oson bo'lsa, soxta ta'limotlar va nazariyalardan but yasash ham shunchalik osondir.” Buyuk kurash, 584.

Efrayim uchun sinov muddatining yakunini belgilagan Efrayim ustiga chiqarilgan hukm, polni supurganda chang cho'tka tutgan odam nima amalga oshirishini bildiruvchi haqiqatni ta'kidlaydi.

Efrayim butlarga qo'shib ketgan; uni o'z holiga qo'ying. Ho'sheya 4:17.

Daniyel va uch sodiq yigit misolida ko'rsatilganidek, inson nima yesa, o'shaning o'ziga aylanadi. Oqsoch opa “ahmoq va mudroq” bo'lganlar haqida qayg'urganida, bu ularning tayyorgarliksizligi va “hozirgi haqiqat”ning ahamiyatini anglab yetishdagi farosatsizligi bilan bog'liq edi. Uning tashvishi o'sha davrning mayda bahschi yahudiylari uchun Masihning bo'lgan g'amxo'rligini ifoda etar edi; ular asl haqiqatlarni butunlay ko'zdan qochirib yuborgan edilar. Millerning tushi qadimgi tom ma'nodagi Isroil timsolida namoyon bo'lgan zamonaviy ruhiy Isroilning oxirini ko'rsatadi.

“Ulamolar va farziylar Muqaddas Yozuvlarni tushuntirishga da'vo qilar edilar, ammo ularni o'zlarining g'oyalari va an'alariga muvofiq ravishda sharh qilar edilar. Ularning urf-odatlari va qoidalari tobora og'irlashib, talabchanlashib bordi. Muqaddas Kalom o'zining ruhiy ma'nosida xalq uchun muhrlangan, ularning anglashiga yopiq bir kitob kabi bo'lib qoldi.” Signs of the Times, May 17, 1905.

1863-yildan beri Laodikeyaviy Adventizm ustiga tobora quyuqlashib borayotgan zulmat cho'kdi, va Muqaddas Kitob hamda Bashorat Ruhi ular uchun muhrlangan kitob kabi bo'lib qoldi. Sinov muddati yopilishidan sal oldin Iso Masihning Vahiyi muhrdan ochiladi va u uch bosqichli sinov jarayonini yuzaga keltiradiki, uning oxirida odat va an'ana butlaridan voz kechishni rad etganlar yaqin orada keladigan yakshanba qonuni paytida supurib tashlanadilar.

“Bizning cheksiz Najotkorimiz bor, va Xudoning Kalomidagi bunga guvohlik beradigan haqiqat gavharlari naqadar qimmatlidir. Ammo bu qimmatbaho javohirlar urf-odatlar, bid'atlar uyumi ostiga ko'mib tashlangan bo'lib, bularning o'zini Shaytonning o'zi paydo qilgan. Uning makrlari inson ongiga g'aroyib bir qudrat bilan ta'sir etib, Masihga imon keltirganlar nazarida Uning qadr-qimmatini xiralashtirmoqda. Xudo va insonning dushmani Masihning izdoshimiz deb e'tirof etuvchilar ustiga shunday bir afsun solganki, ularning ko'plari haqida shunday deyish mumkin: Ular o'zlariga nazar tashrif buyurilgan vaqtni bilmaydilar.” Review and Herald, 1898-yil 16-avgust.

Millerning tushi “asl haqiqatlar”ning qaror topishi tarixini, keyinchalik ularning rad etilishini, so'ng esa nihoyat qayta tiklanishini tasvirlaydi. Sinov muddatining yakunlanishidan sal oldin “Kir cho'tka tutgan odam” ushbu manzaraga kirib keladi va asl haqiqatlarni qayta tiklaydi hamda ularni

“o‘n karra” yorqinroq qiladi. Bu voqea Yakuniy faryoddan oldin, ya’ni Yakshanba qonuni davridagi uchinchi farishtaning baland nidosidan avval sodir bo‘ladigan Yarim tun nidosi tarixida yuz beradi. Yarim tun nidosi, xuddi Millerchilar tarixida tergov hukmining boshlanishidan oldin bo‘lgani kabi, Yakshanba qonunidan avval bokiralarni uyg‘otadi va ajratadi. Qimmatbaho toshlar qayta tiklangan kattaroq qutichaga yana tashlanganida esa endi juda kech bo‘ladi, chunki bu voqea pol butunlay supurib tozalangandan “keyin” sodir bo‘ladi.

“Adashish va xatoning changi hamda chiqindilari haqiqatning qimmatbaho javohirlarini ko‘mib yuborgan, ammo Rabbiyning ishchilari bu xazinalarni ochib bera oladilar, shunda minglab kishilar ularga zavq va hayrat bilan nazar soladilar. Xudoning farishtalari kamtarin ishchi yonida bo‘lib, inoyat va ilohiy ma’rifat ato etadilar, va minglab kishilar Dovud bilan birga shunday deb ibodat qilishga yetaklanadilar: ‘Ko‘zlarimni ochgin, toki Sening qonuningdan ajoyib narsalarni ko‘rayin.’ Asrlar davomida ko‘rilmagan va e’tiborsiz qoldirilgan haqiqatlar Xudoning muqaddas Kalomining yoritilgan sahifalaridan lovullab namoyon bo‘ladi. Haqiqatni eshitgan, rad etgan va oyoq osti qilgan jamoatlar, umuman olganda, yanada qabihroq ish tutadilar; ammo ‘donolar’, ya’ni halol bo‘lganlar, anglaydilar. Kitob ochiqdir, va Xudoning so‘zlari Uning irodasini bilishni istaganlarning qalblariga yetib boradi. Uchinchi farishta qo‘shiladigan osmondan kelgan farishtaning baland nidosi yangraganda, minglab kishilar asrlar davomida dunyoni tutib turgan karaxtlikdan uyg‘onadilar va haqiqatning go‘zalligi hamda qadr-qimmatini ko‘radilar.” Review and Herald, December 15, 1885.

So‘ng uyg‘onadigan “minglar” hali ham Bobilda bo‘lgan Xudoning boshqa suruvini ifodalaydi, chunki “baland nido” yakshanba qonunidan boshlanadi. “Kir Cho‘tkasi Odam”ning ishi 2001-yil 11-sentabrdan beri davom etib kelmoqda va 2023-yil iyulidan buyon bundan ham ko‘proq darajada shunday bo‘lmoqda.

“Havoriy shunday deydi: ‘Butun Muqaddas Yozuv Xudo ilhomi bilan berilgandir va ta’limot uchun, tanbeh berish uchun, tuzatish uchun, solihlikda tarbiya berish uchun foydalidir; toki Xudoning odami barkamol bo‘lib, har qanday yaxshi ishga to‘la tayyor bo‘lsin.’ Muqaddas Kitob o‘zining o‘z sharhlovchisidir. Bir parcha boshqa parchalarni ochadigan kalit bo‘lib chiqadi, va shu tariqa kalomning yashirin ma’nosiga nur tushadi. Bir mavzuga oid turli matnlarni qiyoslab, ularning har tomonlama aloqadorligini ko‘rib chiqish orqali, Muqaddas Yozuvlarning haqiqiy ma’nosi ayon bo‘ladi.

“Ko‘plar Xudoning kalomining ma’nosini tushunish uchun Muqaddas Yozuvlarga doir sharhlarga murojaat qilishlari kerak, deb o‘ylaydilar, va biz sharhlarni o‘rganmaslik kerak, degan nuqtayi nazarni tutmaymiz; biroq insonlarning so‘zlari uyumi ostidan Xudoning haqiqatini topib olish uchun katta farosat talab etiladi. Injilga ishonishini da’vo qiluvchi bir jamoa sifatida jamoat Xudoning kalomining sochilib yotgan javohirlarini yagona mukammal haqiqat zanjiriga terib chiqish uchun naqadar oz ish qilgan! Haqiqat javohirlari, ko‘pchilik o‘ylaganidek, yuzada yotmaydi. Yovuzlik ittifoqidagi bosh aql haqiqatni ko‘zdan yashirish va buyuk odamlarning fikrlarini to‘la namoyon etish uchun doimo ish olib bormoqda. Dushman ta’lim jarayonlari orqali osmon nurini xiralashtirish uchun qo‘lidan kelgan barcha ishni qilmoqda; chunki u odamlar Rabbiyning: ‘Mana yo‘l shu, unda yuringlar’, degan ovozi

eshitishlarini istamaydi.”

“Haqiqat javohirlari vahiy dalasi uzra sochilib yotibdi; biroq ular insoniy urf-odatlar, odamlarning soʻzlari va amrlari ostida koʻmilib qolgan, osmondan keladigan donolik esa amalda eʼtiborsiz qoldirilgan; chunki Shayton dunyoni odamlarning soʻzlari va yutuqlari nihoyatda muhim, deb ishontirishga muvaffaq boʻldi. Olamlarning Yaratuvchisi boʻlgan Rabbiy Xudo behisob qimmat evaziga xushxabarni dunyoga berdi. Ushbu ilohiy vosita orqali hayot manbaiga keladiganlar uchun samoviy tasallining quvonchli, tetiklantiruvchi buloqlari va barqaror ovunch ochib qoʻyildi. Hali kashf etilishi lozim boʻlgan haqiqat tomirlari bor; ammo ruhiy narsalar ruhiy tarzda idrok etiladi. Yovuzlik bilan xiralashgan tafakkur haqiqatning Iso Masihdagi qadrini anglay olmaydi.” Review and Herald, 1891-yil 1-dekabr.

Millerning tushida chang choʻtkasi tutgan kishi sifatida ifodalangan Masihning ishi ikki tomonlamadir. U xatoni bartaraf etish va asl haqiqatlarni qayta tiklashdan iboratdir. Xatoni olib tashlash ham ikki tomonlamadir, chunki xato derazadan supurib chiqarilganda, u oʻsha xatolarga bogʻlanib qolishni tanlaganlarni ham oʻzi bilan birga olib ketadi. Chang choʻtkasi tutgan kishi amalga oshiradigan ajratish ishi Yeremiyo tomonidan ham tilga olingan, va uning guvohligi Sister White bilan hamohangdir; u shunday degan edi: “the Lord’s workers can uncover these treasures, so that thousands will look upon them with delight and awe.”

Shuning uchun Egamiz shunday deydi: Agar sen qaytsang, Men seni yana qaytaraman, va sen Mening oldimda turursan; agar sen qimmatlisini razildan ajratib chiqarsang, Mening ogʻzimdek boʻlursan; ular senga qaytsinlar, ammo sen ularga qaytma. Yeremiyo 15:19.

Eremiyodagi ushbu parchaning konteksti 2020-yil 18-iyuldagi birinchi umidsizlikni boshdan kechirganlarga qaratilgandir. Qimmatbahoni razildan ajratadigan faqatgina “Dirt Brush Man” emas, balki Eremiyo tomonidan ifodalanganlarning ham ishidir; ular Egamizga qaytish yoki qaytmaslik haqida qaror chiqarayotganlar sifatida tasvirlanadi. Ular ravshanki Egamiz bilan birga boʻlmaganlar, chunki agar U bilan yurgan boʻlganlarida edi, ularga qaytish uchun hech qanday sabab boʻlmas edi. Ular qaytib, Egamizning huzurida turganlarida va shundan soʻng Uning ogʻzi boʻlganlarida, qimmatbahoni razildan ajratish ishini bajo keltirgan boʻladilar. “Dirt Brush Man”ning ishi donolarning ishtirokini talab qiladi. Millerning tushidagi “Dirt Brush Man”ning ishi, shuningdek, Masihning tozalash jarayoni orqali Oʻz xirmonini poklashi bilan ham tasvirlanadi.

“Bu poklanish jarayoni qanchalik tez orada boshlanishini ayta olmayman, ammo u uzoqqa choʻzilmaydi. Qoʻlida sovradigan kuragi boʻlgan Zot Oʻz maʼbadini uning axloqiy nopokligidan poklaydi. U Oʻz xirmonini butunlay tozalaydi.” Testimonies to Ministers, 372, 373.

Soʻnggi “poklanish jarayoni” 2023-yilning iyul oyida boshlandi va u Malaki kitobining uchinchi bobidagi poklanish jarayonidir.

«Malaki 3:1–4 dan iqtibos keltirildi.

“Xudoning xalqi orasida bir poklovchi, tozalovchi jarayon kechmoqda, va lashkarlar Egasi O‘z qo‘lini bu ishga qo‘ygan. Bu jarayon jon uchun nihoyatda og‘ir sinovlidir, ammo nopoklik olib tashlanishi uchun u zarurdir. Sinovlar zarurdir, toki biz osmondagi Otamizga yaqinlashtirilib, Uning irodasiga bo‘ysungan holda, Egamizga solihlikda qurbonlik keltiraylik. Xudoning jonni poklash va tozalash ishi Uning xizmatkorlari shunchalik kamtar bo‘lgunlaricha, o‘zlikka shunchalik o‘lik bo‘lgunlaricha davom etishi kerakki, faol xizmatga chaqirilganlarida, ularning ko‘zi faqat Xudoning ulug‘vorligiga qaratilgan bo‘lsin.” Review and Herald, 1894-yil 10-aprel.

Millerning ikkinchi tushi asl haqiqatlarning qayta tiklanishini va ayni bir vaqtda tarqab ketgan bir xalqning ham qayta tiklanishini aniqlab beradi. Navuxadnazarning ikkinchi tushi uning shohligining qayta tiklanishini aniqlab beradi. Millerning tushi asl haqiqatlarning ko‘mib qo‘yilishini ushbu haqiqatlarning “tarqatib yuborilgani” ifodalari orqali yoritadi. “Tarqatib yuborilgan” so‘zi “yetti vaqt”ning ramzidir. Navuxadnazarning tushi “yetti vaqt”ning “tarqatib yuborilishi” ҳақидадир. Navuxadnazar 1798 yildagi oxirzamon vaqtiga qo‘yilgan bo‘lib, u yerda tavba qilib o‘zgargan bir insonni ifodalaydi. Miller esa 1798 yildagi “donolar”ning ramzidir.

Keyingi maqolada Millerning tushini davom ettiramiz.

“Biz boshqalar bilan fikr jihatidan farq qilishga da‘vat etilganimizda, yoki boshqalar o‘zlarining bizning fikrimizdan farq qilishlarini bildirganlarida, biz masihiy ruhni namoyon etishimiz va haqiqatni ko‘zga yaqqol tutishimiz kerakki, biz xotirjam va adolatli bo‘la olamiz; chunki haqiqat tekshiruvga bardosh beradi. U qanchalik ko‘p o‘rganilsa, uning nuri shunchalik yorqinroq porlaydi. Rabbiy dag‘allik va shafqatsizlik hidini anqitadigan har qanday narsadan norozi bo‘ladi hamda o‘z fikrida bizdan farq qiladiganlarga nisbatan nafrat va malomat yog‘dirib, ularni imkon qadar eng yomon ko‘rinishda tasvirlaydiganlarga O‘z tanbehini qaratadi. Butun Osmon bunday qiluvchilarga Osmon farziylarga qaragandek qaraydi va ularni Muqaddas Yozuvlarni ham, Xudoning qudratini ham bilmaydigan nodonlar deb e‘lon qiladi. Haqiqatning dushmanlari haqiqatni xatoga aylantira olmaydi. Ular haqiqatni oyoq osti qilishlari va uni yiqitib, ustini chiqindi bilan yopganlari uchun uni yengdik, deb o‘ylashlari mumkin; ammo Xudo O‘zining ba‘zi sodiq kishilarini, Masih yer yuzida bo‘lganida qilganidek, chiqindini supurib tashlab, haqiqatni haqiqat tuzilmasidagi o‘ziga munosib o‘rniga qayta tiklash uchun harakatga keltiradi.

“Haqiqat muhokama mavzusi bo‘lgan yig‘inlarda, o‘zlari haqiqat deb qabul qilmagan har qanday narsaga qarshi turadiganlar bo‘ladi; va ular o‘zlarini go‘yoki faqat xato bilan kurashayotgandek ovutsalar-da, aytilayotgan narsani noto‘g‘ri bayon etmaslik va noto‘g‘ri talqin qilmasliklari uchun, haqiqat nima ekanini anglab olish maqsadida xolis quloq bilan eshitishga muhtojdirlar. Ular barcha asrlarda haqiqatga qarshi kurashgan va shu yo‘l bilan Xudoning o‘zlariga qarshi bo‘lgan maslahatini (sic) rad etgan kishilarning misoliga egadirlar. Katta nurga, ulkan imkoniyatlarga ega bo‘lgan, ammo baribir to‘liq ravishda Rabbiyning tarafida bo‘la olmagan kishilar zimmasiga tushadigan mas‘uliyat og‘ir bo‘ladi. Agar ular butunlay Rabbiyning tarafida turishga jur‘at etsalar, hatto yolg‘iz turishga chaqirilganlarida ham, to‘g‘rilikda saqlanib qolardilar. U ularni poklik va xolislikda jasorat bilan turishga, buzilmagan solihlik tamoyillari uchun kurashishga qodir qilardi. U ularga to‘g‘ri narsa to‘g‘ri

bo'lgani uchun uning uchun kurashishda madad berardi, garchi adolat ko'chada yiqilgan bo'lsa-da va insof kira olmasa ham. Ular nima pok va bulg'anmagan ekanini, nima Masihning hayotiga muvofiq ekanini anglar edilar va, hatto ular nafaqat johillikka, balki ularni sukutga solish uchun safsata qurollaridan foydalanuvchi tahsilli va tajribali kishilarga ham qarshi turganlarida, ruhda, so'zda yoki amalda nasroniylikning eng pok tamoyillaridan yuz o'girmas edilar. Xatoning haqiqatga qarshi bo'lgan ana shu barcha kurashi davomida ular saqlanib qolar va shunday yo'l tutishga qodir etilar edilarki, dushmanlari ularga na e'tiroz bildira olar, na qarshi tura olar edi. Ular tamoyilga nisbatan qoya kabi sobit turar, hech bir inson bilan murosaga bormas, shu bilan birga har bir nasroniyni tavsiflaydigan ruhni saqlab qolar edilar.”

“Masihning izdoshisi bo'lgan kishi muqaddas bilan oddiyni farqlaydi va insonning fe'l-atvori hamda ishidagi haqiqiy dalilga mahkam yopishadi, chunki Masih: «Ularni mevalaridan bilib olursizlar», degan. Masihiy har qanday qarshiliklar orasida ham oldinga intiladi. U xushomadni mensimaydi, chunki u Shaytondan tug'ilgandir. U ayblovni jirkanch ko'radi, chunki u yovuzning qurolidir. Ular hasadni ko'ngilda saqlamaydilar va o'zini ulug'lashga berilmaydilar, chunki bular Xudo va insonning dushmaniga xos xususiyatlardir. Ular josuslar sifatida topilmaydilar; chunki Shayton Iso ga qarshi bu ishni qilishda nafratlangan yahudiylardan foydalangan. Ular birodarlarini savollar seli bilan ta'qib qilmaydilar, xuddi yahudiylar Masihni Uning so'zlarida tuzoqqa tushirish va Uni ko'p narsalar haqida gapirtirib, biror so'zi uchun Uni aybdor qilish maqsadida kuzatganlaridek.” Home Missionary, 1894-yil 1-sentyabr.